

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Vad har hänt?

NU HAR VACCINATIONENS FÖLJDER i Skåne även gått ut över de oskäliga djuren. De ha också fått koppor, smittade av de vaccinerade, och utom deras egna lidanden ha de åsamkat sina ägare stora förluster, samt också smittat en förmodligen ovaccinerad ladugårdskarl m. fl. Måtte nu inte dessa utbreda sin egen lilla epidemi. Medicinalstyrelsen skall ingripa.

HISTORIEN OM FRED GREEN, sjömannen som hittades i skogen utan minne, och som efter femtioelva polisförhör och läkarundersökningar och olika gissningar äntligen identifierats, har fått en upprörande avslutning. Sedan mannens anhöriga återfunnits och rest ner från Norrland och i en dag hunnit glädja sig över den försvunnes återkomst, offentliggjordes nästa dag i alla tidningar att han beskyllts för ett mord i Amerika för 23 år sedan, varpå glädjen förbytes i förtvivlan. Kunde man inte ha väntat med att ställa de anhöriga inför offentligheten, tills allt var klart? Fred Green har blivit sjuk på nytt, hans anhöriga äro nedbrutna och brottet är ingalunda bevisat. Om två år hade det varit preskriberat.

FOLKFÖRBUNDSFÖRSAMLINGEN HAR SAMMANTRÄTT till urtima möte den 3 mars för behandling av den japansk-kinesiska konflikten. Svenska regeringen har sammankallat riksdagen till hemligt sammanträde i och för fastställande av direktiv till den svenska delegationen. Sedan regeringen i fredags genom statsministern besvarade den kommunistiska interpellationen om vad den menar med baron Ramels yttrande om det franska säkerhetsförslaget, med att detta inte innebär någon ny förpliktelse för Sveriges vidkommande, är intet vidare att säga på den punkten.

På den japansk-kinesiska punkten är att anteckna att Japan antagit N. F:s medlingsförslag, dock utan att dra sina trupper tillbaka — tvärtom pågår striderna med häftighet.

FINLAND HAR DET STOLTA Lappuppådet smält samman, enligt de senaste underrättelserna till några hundra man. Regeringen har för första gången fått användning för undantagslagarna. Dessa som på Lappos påtryckning genomdrevs mot kommunisterna vändas nu mot Lappomännen själva!

Häktningssorder ha utfärdats mot ledarna Kosola, Wallenius m. fl. men dessa hålla sig ihärdigt undan. Regeringens ståndaktighet tycks framgångsrik för ordningen och Helsingfors åtnjuter ett djupt lugn.

DET SISTA, MEN ICKE MINST viktiga är hotande regeringskris hos oss själva. Det glunkas om att regeringen vill göra sociala huvudtiteln till kabinetsfråga. Godtas icke finansministerns besparingsförslag, som utskottet avstyrkt, vet ingen hur det går, men man får väl se om lördag, då huvudtiteln behandlas i kamrarna.

Veckovakten

Det kvinnliga arbetslöshetsproblemet.

Enligt vedertagen uppfattning är arbetslösheten framförallt ett människens problem. Den kvinnliga arbetslösheten slutbehandlades på sin tid på två sidor av Arbetslöshetsutredningens över femhundra sidor tjocka betänkande och den förklaring man där fick på dess ringa förekomst, nämligen att hemarbetet alltid kunde tjänstgöra som en arbetsreservoar i tryckta tider, gäller ännu i största allmänhet.

Emellertid tyckas en hel del tecken tyda på att också den kvinnliga arbetslösheten börjar bli ett problem av hotande proportioner.

En ung arbetslös flicka kom härnäst dagen upp på redaktionen för att lägga fram sina beklämmande upplevelser från arbetsförmedlingen. Efter att dagligen under fjorton dagars tid ha suttit däruppe blir man förtvivlad, sade hon, inte så mycket för min egen skull, ty jag lider ännu inte nöd och jag har ännu litet motståndskraft mot påfrestningarna, men för alla de unga flickornas skull, som i skaror förgäves vänta på arbete, dag efter dag. Det är förfärligt med alla dem, som inte ha någon stans att ta vägen, som bokstavligen lida nöd och för vilka snart, begripligt nog, prostitutionen står som en utväg.

Vi ha förfrågat oss på arbetsförmedlingen och fått till svar att utsikterna att få platser inom yrkena, fabriker etc. äro försvinnande små. Där är kanske en ledig plats i må-

naden. Stora mängder av unga flickor söka sig då över till det husliga arbetet, den sedan gammalt erkända reservoaren. Emellertid är det nu så gott som omöjligt att placera olärd arbetskraft där.

Också på Frälsningsarmén och Unga Kvinnors Värn har man liknande erfarenheter. Alla platser äro upptagna, hemmen överbelagda som aldrig förr, säger adjutant Löfgren på Räddningshemmet vid Grevturgatan, och det är likadant i alla städer, där vi ha sådana hem. Syster Dagmar på U. K. V. bekräftar vad som meddelats från arbetsförmedlingen, att det är vissa svårigheter att förmedla huslig arbetskraft. Och utan tvivel, säger syster Dagmar, har arbetslösheten en stor del i de svårigheter, som föra många unga flickor till oss.

Enligt Socialstyrelsens uppgifter äro, vad kvinnorna beträffar, siffrorna på ungdomsförmedlingens område betydligt sämre i förhållande till förmedlingen för vuxna, än vad som är fallet för män. Även om de totala arbetslöshetsciffrorna för kvinnlig arbetskraft icke kunna jämföras med den manliga arbetslösheten, äro de dock allvarliga nog.

Sammanlagda antalet arbetslösa kvinnor utgjorde under januari månad 13,798 på 9,531 lediga platser, av vilka 6,805 blevo tillsatta.

Det är verkligen på tiden att ingripa.

Gymnasister fordra yttrandefrihet.

Svenska, norska och danska gymnasister ha under de nyss avhållna gymnasistdagarna i Stockholm ägnat sig åt sådana frågor som *Västerlandets kulturkris, det andliga lägets förutsättningar, Kristendomen och det moderna kulturproblemet, Ungdomsarbetslösheten och Gymnasisterna inför de sociala uppgifterna* — således aktuella och betydande frågor, som man fått framlagda för sig av föredragshållare som Sten Selander, docenten John Cullberg, d:r Gösta Ekelöf vid Arbetsledareinstitutet. Skulle ämnesvalet vara ett tecken på att den gängse uppfattningen om gymnasisten som en från det verkliga samhällslivet isolerad medborgare vore överdriven? Självfallet uppträdde också gymnasisterna själva under dagarna, som inledningstalare, skådespelare och debattörer. Men av dessa flyktiga framträdanden kan en utomstående knappast bilda sig en uppfattning om vad som för närvarande är viktigt inom gymnasistvärlden.

Med intresse griper man därför tillfället att genom gymnasisternas

egna tidningar skaffa sig en liten fortsättning på de underrättelser från de högre skolornas högre klasser, som i de flesta fall så sparsamt delas ut till oskylda.

Samhällets egen skola blir samhällsfientlig.

I Stockholm utges en tidning för gymnasister som heter *Ungt Forum*. Även om vi inte låta förleda oss att tro, att den uttrycker en samlad gymnasistkårs standard och uppfattning, tycks den oss ändå högst intressant. Många kritiska omdömen komma här den rådande gymnasistuppfostran till del i en ton, som ofta är skarp nog. Hör t. ex. vad man säger om läroverksundomens ansvarslöshet inför de sociala problemen:

— Skolan har tagit sin uppgift så, att den bibringar oss ett visst mått av bildning och i samband härmed, kanske omedvetet, utstakar riktlinjerna för vår strid ute i livet. Följa vi dessa riktlinjer bli vi individer, som stå utanför samhället, men som kämpar inom det utestutande för det egna jagets bästa. Vi slungas ut i livet med vissheten att kampen för brödbiten är det vitalaste och att denna kamp endast kan föras till seger genom hänsynslös egoism. Det är med andra ord individualism som predikas i dess allra oanständigaste former. Men med denna inställning från individens sida skärpes kampen för utkomsten och klasskillnaden blir till en oöverstiglig klyfta. Det märkliga är att skolan, denna av samhället självt inrättade institution, i detta avseende är direkt samhällsfientlig.

Men — fortsätter författaren — i våra

Devinez:

Förtruppen är avskuren.

Det vilar ett drag av bortkommenhet och bekymmer över den intellektuella eliten just nu. Den kan ropa med Anders Örne häromdagen i Social-Demokraten: *ned med darskapens diktatur!* Den kan ge som han en riktig motivering både för sin mening att världen styres av darskapen och att detta förhållande bör upphöra. Men den förklaras av svårigheten att nå människornas öra med denna förkunnelse. Mellan dem och människorna ligger det väldiga block som heter pressen, filmen, radion. Det är bildat av stora affärsföretag som icke våga bekämpa darskapens diktatur, emedan de bero av massornas välvilja mot darskap, eller som direkt utnyttja densamma.

Häromdagen stod det i tidningarna att Paul Valéry, den franske diktaren, framkastat en plan att de stora andarna borde öppna en offentlig korrespondens med varandra i de spörsmål som för närvarande uppröra, oro och skilja folken. »Min Käre Wells», skriver t. ex. Thomas Mann, »skulle du vilja yttra dig om mitt förslag att avskrika krigsskadeståndet? Och skulle du vilja skicka mitt brev vidare till Gilbert Murray och Paul Valéry?» Man tänke sig dessa herrars talande till varandra från bergstopparna medan Europa ligger utbredd under dem som en karta, där landgränserna synas oväsentliga och de nationalistiska särinressena ödesdigra illusioner som dölja de gemensamma intressena.

Denna vackra dröm ställer verkligheten i en särskilt bjärt belysning. Man kan lugnt säga sig att inte ens de nämnda herrarnas världsberömdhet skulle försäkra dem om en världsplattform och ett världsauditorium. De intressen som äga pressen skulle inte tillåta en kampanj för

idéer som stå dem emot. Herrarna skulle bli hänvisade antingen till att skriva allmänna fraser eller att, om de ville ställa problemen klart, direkt och anstötligt, skriva i en press som är utan inflytande.

Man har intresse för genierna endast i den mån de äro välsinnade. Just Gilbert Murray är ett lysande exempel. Vid valen i England gick han med all sin auktoritet över till nationalregeringen. Snart kom han till insikt, att han begått en dumhet och låtit lura sig. På karakteristiskt engelskt sätt stod han upp och bekände sitt misstag. Är inte det en intressant nyhet att en så känd kulturpersonlighet bekänner att han nu ser valrörelsen i England som en bluff?

Nej, ingalunda. Men vänta om det varit tvärtom!

Den stora patetiska gestalt som belyser intelligensens hårda öde för närvarande är i alla fall Einstein. Han har rubbat den mekanisk-materialistiska världsbilden, han har förnekat allmängiltigheten av våra tids- och rumsbegrepp, han är en av dem som återförvandlat världen till en de många möjligheternas, de nya undrens värld. Det brukar sägas att årtalen för hans upptäckter skola stå säkrare i historien än årtalen för kriget 1914—18.

Världsberömd är han alltså tillräckligt, även om betydelsen av hans upptäckter inte silat ner bland de breda lagren än. Men tror någon att denna hans ställning i tiden hjälper honom ett dugg i den kamp mot kriget som han startat? Ingalunda.

Han har trätt ut ur sitt fackområde, där han är suverän och prövat sin röst i en mänsklig fråga, i dagens fråga om kriget. Det intressanta är att han här har en högeligen absolut ståndpunkt och inte

(Forts. å sid. 4.)

Sexuell upplysning och fria idrottsdagar.

En diskussionsinledning i tidningen, som går till rätta med flera oändamålsenliga sidor av själva undervisningen lyckas märkvärdigt nog icke väcka något meningsutbyte till liv bland läsarna. Möjligen var den, som en författare framkastar, hållen i en alltför neutral ton? Den påtalar dock tämligen uttryckligt det verklighetsfrämmande draget i litteratur- och språkundervisning och fortsätter:

— I många frågor, varmed livet kräver bekantskap ger oss skolan ej mycket upplysning. Detta gäller ekonomiska, sociala och politiska spörsmål men även sexuella; i biologiundervisningen röres endast vid de fysiologiska sidorna av detta problem.

Samma begär efter ändamålsenlighet, frihet och självständighet i arbetet kommer fram i *J'accuse ännu en gång*, bland annat över idrottsdagarna:

— Jag tror nämligen att det skulle vara mycket vilisamt att under en idrottsdag få slippa stå under den allsmäktiga barnjungfruns-skolans skydd och kom-

(Forts. å sid. 4.)

Bokhandeln Studio

Norrlandsgatan 30. Tel. 27 00.

Specialbokhandel för

Filosofi, psykologi, spiritism, astrologi, teosofi, modern uppfostran.

Begär vår katalog.

Läckert och hälsosamt

är smörgåsbrödet

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.

Undvik efterrapningar!

Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorine Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1—3, 2 tr., Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.

Herkulesgatan 14 (f. d. L:a Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

TANDLÄKARE

Tandläkare

EMIL LINDBLADS

PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalm

Kommandörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen

Hantverkareg. 37. Tel. K. 37, K. 37 38
(Basarbyggnaden v. Kungsholms Lärverk.)

Mottagn. 8.30—9, 1.30—2, 6—7.

Tandvård behandlas hela dagen 8—7

Lördagar stänges 4 (sommarmån. 2).

Kostnadsfri rådgivning.

Endast exam. tandläkare.

Frälsningsarméns
Alkoholisthem

Kurön

(Atnjuter statsbidrag)

Två timmars ångbåtsresa från Sthlm.

Prospekt och övriga handlingar sändas från
Socialsekreteraren, Östermalmsg. 24, Stockholm.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19

Mottager inackord. även för längre tid.

Tryggt och ogen., välrek.

Tel. 778 24.

Liliesjöes

Parfumeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:

Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.

Hantverkaregatan 45 — Tel. Kh. 55 85.

Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.

El. värmekuddar — Kattskinn —

Kamelhärsartiklar — Urinbehållare

— Sanitetsbyxor för damer —

Allt i branschen.

Pensionat Fredrikshov

Fredrikshovsg. 10. Tel. 791 34—739 48

Diet- och Vegetarisk kost.

Tyst och förnämt läge, nära Djur-

gårdensbron och spårvagnshållplats.

Hällegårds Pensionat

Telefon Lidingsö-Skärsåtra 4

Härlig rekreativsort.

20 min. från Humlegårdsgatan.

Bokföring
Språk
Stenografi
Maskinskrivn.

Nya kurser denna vecka.

Expeditionstid 9—9.

Prospekt på begäran.

STOCKHOLMS SPRÅK- & BOKFÖRINGSINSTITUT

Drottninggatan 60. Norr 65 64

Den 5 mars 1932.

Ett elakt
tillbud.

Finland ligger under belägrings-
tillstånd och det är Lapporörelsen
som lyckats driva det så långt. Den
har rest upprorsfanan, koncentrerat
sina anhängare på en ort nära Hel-
singfors och under vapengny fordrat
regeringens avsättning, därför att
den skyddat marxismens utbredning.
Detta betyder att regeringen icke ve-
lat vara med om att socialdemokra-
tiska möteslokaler beskjutes med
skarpa skott.

När detta skrives ser det ut som
om revolutionen i Finland endast
skulle varit ett elakt tillbud som re-
geringen genom sin fasthet lyckats
avvända.

Dessa händelser i Finland måste
te sig högst obegripliga för många
goda svenskar. Inte bara därför att
inbördeskrig är något ofattligt för
oss, åtminstone än så länge. Utan
därför att det är en ytterlighetsgrupp
bland de vita som rest sig mot den
lagliga ordningen och vilja driva
igenom med vapenmakt ett absolut
åsiktsförtryck mot en annan tills vi-
dare fredlig samhällsgrupp. Och
detta under en f. d. högre officer av
svensk ras. Den svenska allmänhe-
ten har ju visserligen fått smälta åts-
killigt från Lappo förut, enleverin-
garna och förföljelsen mot olikvän-
kandes mötesfrihet. Men hur skall
man inför de senaste tilldragelserna

Uppskjut ej

att insända prenu-
merationsavgiften
på Tidevarvet.

Den är 5 kr. från den
1 mars till årets slut.

Postgironummer 1544.

Expedition Slussplan 1—3.

Bagarstugan

HORNSTATEN 37 Tel. Söd. 70 00

FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37

GÖTGATAN 52 " " 333 09

24-timmars Ur!

PATENT

Visa alltid 1—12. Vid tryck på kronan
framspringer 13—24.

För övrigt alla sorters ur, passande till
presenter.

ERNST LINDSTRÖM

Nybrogatan 73, Stockholm. Tel. Ö. 44 77.

kunna uppehålla den gamla vantron
att uteslutande den vita sidan repre-
senterar lagbunden ordning, väster-
ländsk kultur och humanitet, medan
den röda representerar kaos, asiatisk
grymhet och okultur?

Vad som händer i vårt olyckliga
grannland är beviset på vilka långa
och olyckliga efterverkningar man
måste räkna med, när medborgarna
i ett land en gång brutit sin frivilliga
överenskommelse att böja sig under
den statliga auktoriteten. Det är far-
liga saker att slå in på vägen att ta
sig själv rätt eller driva igenom sin
vilja med våld. Det går inte sedan
att med en gång åter få in den själv-
fallna vördnaden för statens auktori-
tet som är statens yttersta värn och
maktmedel.

En revolutionär som förstör dessa
värden bör väl veta vad han gör.
Emellertid är det ju så att revolutio-
nären sällan beräknar vinster och
fördelar. Han drives av omständigh-
eterna. Svåra ekonomiska förhål-
landen, arbetslöshet, hunger, gam-
mal bitterhet, upphetsade och orik-
tiga föreställningar om var skulden
ligger till den nöd och olust varav
medborgarna lida — allt detta kan
resa en upprorsvilja, som växer
snabbt som en eldsvåda och förtär
auktoriteten som ett gammalt trähus.

Ett lagsamhälle kan inte lita på
medborgarens gamla vana att lyda.
Det måste kunna garantera en dräg-
lig tillvaro, annars kan dess auktori-
tet utsättas för hårdare påfrestning
än den kan bära.

Sigrid Undset diktar
och fyller år.

I Norge håller man som bäst på att
förbereda en del festligheter för
att värdigt begå Sigrid Undsets fem-
tioårsdag den 20 maj. Det är förfat-
tarinnans syster, fru Ragnhild Wi-
berg, sedan många år aklimatiserad
stockholmska, som tagit sig en
grundlig julsemester i Bjerkebak,
diktergården i Lillehammer och först
nu återkommer och berättar om sin
syster.

Det är för övrigt inte bara andra
som förbereda sig till jubileet. Även
fru Undset själv har en överraskning
att komma med. Mitt uppe i de dag-
liga plikterna går hon nämligen med
funderingar på en ny bok — vad
boken kommer att handla om är dock
tills vidare en förborgad hemlighet.
Icke ens för de närmaste talar Sigrid
Undset om vad hennes planer gå ut
på. Men det är man van vid och frå-
gar just inte heller.

En sak som man däremot frågar
sig ibland, säger fru Wiberg, är när

hon har tid att författa. Förr i tiden
då hon till synes helt och hållet gick
upp i de uppgifter som funnos inom
hemmets fyra väggar, besvarade hon
alltid frågan med: »Jag diktar medan
jag syr». Nu ha plikterna svällt ut
och blivit av en helt annan art. No-
belprestagaren Sigrid Undset är
självskriven i en massa kommittéer
och prisnämnder, måste läsa prak-
tiskt taget all ny litteratur — hene-
nes bibliotek omfattar många tusen
band — och dessutom är det en
mängd andra plikter som ta hennes
tid i anspråk. Men hon hinner ändå
dikt!

Till jul översatte Sigrid Undset
Chesterons *Den eviga människan*,
vilken blivit en avgjord succé i bok-
handeln. En nyhet av betydande
mått är att Aschehougs förlag till
femtioårsdagen förbereder utgivan-
det av författarinns medeltidsro-
maner i en prydlig och prisbillig
folkupplaga. Serien är redan ute i
bokhandeln och förlaget har säkerli-
gen icke räknat fel då man förutsett
att upplagan kommer att gå åt som
smör i solsken på båda sidor om
Kölen.

Brodjaga.

Instruktionskurser
Andnings-Teknik, Andnings-Motions-Gymnastik
enl. min bok "Andningsvård", ev. båda kombinerade,
givas såväl för en person som för flera i grupp.

Gruppkurs för herrar fredagar kl. 7,15 e. m., för damer kl. 2 och kl. 8,15 e. m.
I landsorten kunna kurser anordnas ambulatoriskt. Under juni—sept. kunna längre
serier ordnas. Filmdemonstration av andningsövningar inkl. belysande föredrag
på begäran.

Överenskommelse om tid m. m. per telefon eller per korrespondens.

INGRID SAMZELIUS-LEJDSTRÖM. Leg. läkare.

Address: Stockholm, Artillerigatan 23, 3 tr. t. v. Tel. 778 40, säkrast 8,30—9 f. m.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Mot väggohyra

är TIP-TOP det säkraste medlet.
Låt desinficera Edra lägenheter eller
enstaka möbler med TIP-TOP.
TIP-TOPMETODEN är effek-
tivast. Desinfektion utföres och
upplysningar lämnas.

Tekniska Fabriken TIP-TOP.

Stockholm 4. — Tel. Sö. 187 05.

Nansens minnesfond Andningsvård.

arbetar för fullföljandet av hans verk.

Vid Fridtjof Nansens död den 13 maj 1930 skrevs tidningarna: »Ett hjältelig» — »Tio års arbete i barmhärtighetens tjänst, för folkspillror som drivits fram skyddslösa, värnlösa» — »Genom en enda man hjälp bringad till trettiofem miljoner av krigets hemlösa, olyckliga» — — —

Siffran var sagolik, den dementorades icke, och snart föll tystnaden omkring den som omkring så många andra höga ord.

ett par skift, som alltifrån starten och givetvis utan all ersättning varit i aktivt arbete för utsändande av minnesfondens insamlingslistor. Hittills ha expedierats 10,000 listor, vilka alla gå genom Sv. Handelsbanken och skola vara åter hos kommittén före den 1 maj.

Det lilla Erivan, en del av armeniernas gamla hemland söder om Kaukasus, nu en liten republik, är det som Nansens minnesfond nu i

Vilostund i en armenisk skola utanför Saloniki.

Ett och ett halvt år därefter stego samma mäktiga siffror och de erkännansamma, beundrande orden åter upp genom dagspressen.

Nationernas förbund önskar nu fullfölja Nansens verk. På hans dödsdag 1931 utfärdades en vädjan till alla länder att göra insamlingar till en »Nansens minnesfond» — att förvaltas av Nationernas förbunds internationella Nansenbyrå för flyktingar såsom det värdigaste monument över denna hjälte, som gav de sista tio åren av sitt liv i människokärlekens och fredens tjänst. Uppropet för Sverige är undertecknat av prins Carl samt av ett åttio-tal svenska män och kvinnor ur alla politiska läger.

Den 15 januari bildades Kommittén för insamling till Nansens minnesfond med professorskan Ann Margret Holmgren som ledande kraft och f. d. lektorn Jenny Velander som sekreterare. Kommittén har samlat en frivillig arbetsgrupp, uppdelad på

sedan började kampen för 8-timmarsdagen i de djupa lägren och många andra frågor ha vuxit sig starka på den vägen.

Hr Lindhagen var i elden för sina motioner hela förmiddagen, med den vanliga utgången: Till ingen åtgärd... Åtföljt av många leenden och meningsfulla blickar. Men när jag såg ner över barriären och såg honom sitta i sin bänk kunde jag inte undgå att minnas Ivan Oljelunds ord i hans riksdagsinteriör i Ny Jord:

»Hans silvervita hår och sorgsna ansikte, den gloria av drömmande stillhet som omgav honom, bröt främmande av mot omgivningen. Kring hans bänk stod en osynlig mur med ett torn, varifrån han såg upp mot himmelen. Mot denna mur återstudsade alla anfall; han satt skyddad för de giftiga orden, och smådliga leenden såg han icke. Men själv steg han upp på muren och gick upp i tornet, såg vidderna, som ingen annan kunde se, och talade om det han såg och sköt av sin längtans pilar. Vem som helst ansåg sig god nog att le mot det hörnet när profeten steg upp på muren; men en dag skulle man med vördnad föra nykomlingen dit och säga: Här satt han.»

Elsa Svartengren.

första hand önskar lämna hjälp. Erivan hade redan av Nansen själv och av Nationernas förbund denna tid betraktats som den plats, som en gång åter skulle kunna bli hemland för fosterlandet för åtminstone en del av de armenier, vilka efter turkarnas massakrer i Mindre Asien 1922 kommo i hopar flyende över till Grekland hamnstäder. Därifrån ha visserligen sedermera under årens lopp en del av dem förts ut till kolonisation inom Grekland, men det stora flertalet har år från år under de eländigaste förhållanden kvarbott i backer i städernas närhet.

Är gick från år, de som kommit med de överfyllda flyktingbåtarna 1922, mötte i sina skjul vinter efter vinter i utkanten av Aten, Pireus, Aleppo, Saloniki. I dessa hyblen, vid en fönsterlucka som sällan hade glas i sin karm, tillverkade de armeniska kvinnorna för sitt och familjens uppehälle de fina och arbetsamma, vackra vitbroderier, vars förfärdigande är de armeniska kvinnornas urgamla nedärvda tradition och konst. Många av dessa spetsarbeten och linnebroderier ha genom fröken Anna Bäckman, sekreterare i föreningen Kvinnliga Missionsarbetare, och andra förts till försäljning i Sverige och säljas alltjämt på K. M. A:s exp., Brunngatan 3.

En svenska, fröken Alma Johansson, har i fem år i Saloniki varit de armeniska flyktingslägrens bästa vän, arbetat för barnhem och folkök, lindrat, var möjlighet fanns, den oerhörda nöd, vari en spillra av ett kristet folk här levde. — Hennes såväl som fröken Bäckmans åsikt är ingalunda den som man vet finnes hos många svenskar, nämligen att armenierna kunna vara att räkna för zigenares likar, med trevnad kunna bo i skjul, driva sysslösa om och leva för dagen eller stjäla en bit, där den ligger till hands. — Med få undantag, säger fröken Bäckman, är det rent och snyggt i armeniernas ba-

mycken onödig smärta. Hur mycken energi sparas ej om spänningen upphäves. Övningarna sikta vidare till att förvärva vanan av ett ekonomiskt och energibesparande arbetssätt. Till att klara tankarna och vid många sjukdomsformer mobilisera de läkande krafterna.

»Jag är så nervös och det kan jag ej hjälpa» är en vanlig klagan från patienter. Det är en farlig tro detta, att de ej alls själva skulle kunna göra något åt saken, utan i stället riktigt få hänge sig åt sin skakande nervositet. Man önskar många gånger att man hade möjlighet till att få sådana människor att andas in livet på ett helt annat sätt. Det förefaller mig som boken ifråga skulle kunna hjälpa en hel del människor därtill. Och det är icke litet vunnit därmed.

Ada Nilsson.

Andningsvård. Ingrid Samzelius-Lejdström. P. A. Norstedts förlag.

Ur den goda viljans reservoarer.

Genève i febr. 1932.

Vad är det som konstituerar ett Abels-offer? Det är sannerligen inte bara den goda viljan... Jag ogillar naturligtvis att Kain slog ihjäl sin broder Abel och jag menar inte att påstå att Kains vilja var så god som Abels. Men jag har ändå alltid haft en viss sympati för Kain, då »hans hy förvandlades». Han fick ju aldrig veta varför hans offer inte fick brinna!

Det är inte min mening att likna avrustningskonferensen vid varken Kain eller Abel. Men utanför konferensens dörrar kommer man i kontakt med en mängd människor, som äro ämnen till Abelsoffer, offer som ännu inte brinna, idéer som ännu ej fått framgång. Om man också säger: projektmakare och bärare av fixa idéer, en sak kan ej förnekas, den goda viljan att förbättra världen, den ha de. Tillsammans taga måste dessa människor dock utgöra en kraftstation eller reservoar för världsförbättring och i någon mån måste de bidra till

rackhem, där kan finnas blommor i en bleckburk på bordet, en ren duk på brickan, fotografier på väggen. — Familjebanden äro starka, de armeniska syskonen strida för varandra, den som lyckats förvärva arbete och inkomst, kanske bara 80—90 öre om dagen — delar med sig till de andra för uppehållet, en liten tolvårstös kan ibland vara den enda familjeförsörjaren. Armenierna äro ett sedligt folk, det hör till undantagen att barn födas utom äktenskapet. — En stark gemensamhets- och enhetskänsla finnes bland dem. De betrakta sig än i sin omätliga fattigdom som ett folk, en nation med höga anor — — —

Naturligtvis har minnesfonden till mål att lämna hjälp till flyktingar även från andra länder. — Men man minns, att Nansen under ett av sina sista år i Genève talat varmt för armenierna och även uppgjort plan till deras hjälp. Det gigantiska arbete han häri påbörjat önskar Minnesfonden fullfölja. Alla länder som anse sig ha Nansen att tacka för något dela uppgiften för detta hans verk, i England och Amerika pågå utbredda insamlingar, i Norge är den redan skänkta summan uppe i över en fjärdedels miljon.

Den 5 mars är den stora dagen för den svenska Kommittén för Nansens minnesfond. Då ges av kommittén en soaré i Blå Hallen, vid vars recitations- och musikprogram Stockholms bästa konstnärnamn träda till, med Gerda Lundequist som medelpunkt, och där professor J. G. Andersson håller föredraget över Nansen. Eva Schmidt.

att skaffa en atmosfär av god vilja runt om konferensen.

Bl. a. har jag träffat på några amerikaner. Uthålligt och oförfärad ge de sig i kast med sin uppgift. — Händelsevis satt jag i samma väntrum som en ung amerikanska med en kappsäck. Hon visade mig fotografiet av en söt liten baby, som befanns vara hennes barnbarn och inte, som man skulle tro, hennes eget barn. Ur kappsäcken tog hon fram en stor sidenfana, på vilken regnbågen var framställd, tre gånger upprepade. Den var mycket vacker. I barnbarnets namn och under detta banér gick hon att hjälpa världen ur dess nöd. Regnbågen hade visat sig, trefaldigt upprepade, på himlen i det ögonblick hon fått sin idé. Hon hade redan en kvinnoorganisation bakom sig för realiserandet av denna idé och nu kom den rara lilla människan, med sina papper, sin fana, sin idé och sin kappsäck till konferensen och skulle tala med statsmännen. Idén var av ekonomisk art. Jag kan inte bedöma den. Men jag önskar henne all lycka.

Vid ett annat tillfälle sammanträdde jag med en amerikansk gentleman, som bildat ett internationellt politiskt parti, som ska träda i verksamhet nästa år. Det skulle arbeta för fred. Om det är livsdugligt, få vi väl höra av det då.

Ett annat intressant sammanträffande var också med en amerikanska, som letade efter folk, som tänkte i »World-terms» och som voro intresserade av så att säga en 5-års-världsplan. Hon tänkte sig även kunna resa de amerikanska kvinnorna till en bojkott mot japanska varor. Svårigheten låg i att kunna göra det som en demonstration, som en åskådningssundervisning; egentligen föredrog hon en stor kvinnodemonstration som kunde direkt be Japan att uppföra sig anständigt och sluta med krigen. Så komiskt och barnsligt detta låter, så här beskrivet, så fanns där bränsl till ett Abelsoffer hos henne och om Ni hade sett hennes kvicka ögon och bestämda haka, så skulle Ni tro att hon vore i stånd att genomföra sin vilja. — Anna T. Nilsson.

YSTADSKRETSEN AV S. K. V. har haft årsmöte.

Till ordförande omvaldes fil. kand. Hulda Lundh. Övriga styrelseledamöter omvaldes likaledes, nämligen fruarna Augusta Grufstedt, Olga Aartelo, Anna Wallén, Alma Sjölin, Alma Aqvist. Med fröknarna Ida Björk och Cecilia Jönsson som suppleanter. Till revisorer valdes fröknarna Ellen Nilsson och Naemi Kleberg samt till deras suppleanter fru Julia Beckman och fröken Anna Rotslein. Här-efter lämnade ordföranden en redogörelse från lands- och centralstyrelsemötet i Stockholm.

Kretsen överlade om närmast kommande mötens diskussionsämnen, samt om arbetet för anskaffandet av ett Fogelstadstipendium.

Maskinmärkning

Hälsöm å gardiner, lakan, örngott m. m. Modern plissering, knapphål, fällning samt stoppning av duktyger. Lager av broderade örngott och näsdukar. Order till landsorten.

Elin Madéns Märkningsateljé
Herkulesgatan 14, Stockholm. (invid Brunkebergstorg). Tel.: Norr 11905.

Restaurang Port Arthur

Blekingegatan 40
Telefon Söder 34784

Bra matställe

Den magra och modiga tidningen.

I mitt lanthem i Böhmen läser jag de dagliga nyheterna i en tjeckisk tidning av nationalistisk färg. Dessemellan ögnar jag igenom förvaltarens tysk-agrariska fackblad, och våra tjeckiska arbetares kommunistiska organ och försöker lista ut den relativa sanningen genom tvärsnitt och probabilitetskalkyler. Jag förfar på samma vis med den franska veckotidningen »Lu», som med en förträfflig samling citat ur alla världens tidningar ger en, så vitt möjligt, opartisk resumé av vad som sker i tiden, politiskt och kulturellt. Från Indien kommer en gång i månaden Prabuddha Bharata (tryckt på engelska, men skriven av indier). Den håller mig i kontakt med andliga och politiska rörelser i den delen av världen, där jag har många intressen och personliga vänner. Från minnesgoda hemmaitalienare och »fuorusciti» (emigranter) får jag då och då tidningar och tidskrifter mig tillsända, i vilka särskilt brännande frågor behandlas, likaså från England. Under årets kallaste månader nödgas jag av hälsoskäl uppsöka mildare klimat — där jag självfallet följer med vad tidningarna har att bjuda på.

Desutom prenumererar jag alltid på en eller annan utländsk konsttidsskrift och på någon svensk, mera litterärt betonad, likaså (av gammal vana) på Svenska Dagbladet. Samt — last but not least — på Tidevarvet!

Jag har rabblat upp de andra talrika och digra pressalstren för, att jag sagt att bland denna mängd är det inte ett enda som verkar välgörande och uppriskande utom just det till det yttre magra och oansenliga lilla Tidevarvet. Det gör gott i själen med något så redbart, modigt, andligen renligt och oförfäradt sanningssägande, utan småaktiga biav-sikter. Nästan varje gång det kommer blir jag så trevligt och stimulerande arg över någon av de dårskaper det anfaller, och samtidigt börjar jag på nytt hoppas lite på mänskligheten igen.

Man blir värmd och tacksam att det ändå någonstans på vår virriga jord existerar en god vilja och ett ärligt uppsåt, en solidaritet systrar emellan, mänskor emellan. Trots allt elände och alla syndaflooder verkar det mer än halmstrå — det är redan en liten olivkvist.

Cannes, febr. 1932.

Amelie Posse-Brázdová.

Förtruppen är avskuren.

(Forts. fr. sid. 1.)

vill veta av något både och. »Antingen är ni för krig eller mot krig», säger han i sin adress till krigstjänstvägarinternationalen i Lyon. »Om ni är för krig, måste ni uppmontra vetenskapen, finans, industrin, religionen och arbetarvärlden att använda sin makt för att göra våra nationella krigsberedskaper så verkningfulla och dödliga som möjligt. Om ni är mot krig, måste ni uppmontra dem att stå emot till det yttersta. Jag uppmanar alla dem som läsa dessa ord att göra detta stora och slutliga val.»

Och han fortsätter: »Må denna generation ta det största steg framåt som någonsin tagits i mänsklighetens historia. Må den ge de generationer som följa den ovärderliga gåvan av en värld där krigens barbari blivit för evigt utrotat. Vi kunna det om vi vilja. Det behövs bara att alla som hata krig ha mod att säga att de inte vilja ha krig.»

Detta var före avrustningskonferensen. Nu har han kommit igen, denna gång med ett nytt angrepp på allmänna värnplikten. Han ser i den orsaken till den vita rasens moraliska förfall, och han talar för ett förslag att staterna som underskrivit Kelloggspakten också skulle ge sina medborgare handlings- och samvetsfrihet att slippa lära massmordyrket om de vilja.

Men vad betyder hans ord väl i dagens debatt? Ingenting mot Hitlers, Tardieus och Churchills. Och vad kommer Hitler att göra med Einstein, om han får makten i Tyskland? Driva honom från ämbete och hem förmodligen.

Sverige skulle kunna tänkas härbärgera Einstein om han flydde dit. Men Sverige vågar inte inställa värnplikten på ett år, och förslagsställarna tveka att framställa förslaget som en attack mot värnplikten som sådan.

Då doktor Gunnar Beskow nyligen höll föredrag i Radikala föreningen i Stockholm om demokratiens kris, roade han sig med att framställa en grafisk bild av världsutvecklingen sådan han såg den.

Ett horisontalt streck utmärkte människans tid på jorden, årmillionerna. En långsamt stigande linje mänsklighetens biologiska genomsnittsutveckling. En annan linje, som djärvt steg uppåt och skilde sig alltmer från den långsamt stigande, betecknade geniernas utvecklingslinje. Mellan dessa båda linjer, på ett område som innefattar hundratalsentals år, röra sig de samtidigt levande människorna, representerande olika utvecklingsstadier. Min högra hand, som skriver detta, kan tänkas ha tryckt händer som tillhör människor hundratalsen år före mig i utveckling eller också efter. Detta är en tanke som bidrager att göra tillvaron pittoresk. Men situationen blir komplicerad och allvarsam därigenom att mänskligheten, där den står på en lägre biologisk nivå än sina genier, har förmåga att tillgodogöra

priset på kooperativas höga marga-rinkvalitéer sänktes d. 23 sept. 20 öre

Gymnasister fordra yttrandefrihet.

(Forts. fr. sid. 1.)

mando. På denna punkt invända kanske föräldrar med att påpeka, att deras barn under en fridag gärna ligga och sova hela dagen, sitta inne och läsa böcker eller utöva andra laster i stället för att vara ute i Guds fria natur. Fria var det! För min del har jag aldrig känt något av Guds fria natur, när jag blivit tvungen att springa omkring med karta och kompass för att leta upp något berg eller måst mottaga order av eller springa med mystiska rapporter till ledaren.

Vi eftersträva först och främst saktighet, säger Köpenhamns-gymnasisten.

Händelsevis mötte jag en dag några av de gästande danska gymnasisterna, som friskade upp sig med en promenad i Humlegården. Det var ett par vackra unga flickor, högväxta och smärta med köpenhamnsk snits på sina kläder och sydlandskt tunna skor i februariisnön. Ett par barhavade manliga kamrater roade sig själva och damerna med en lätt snöbolls- eller rättare snökornkastning. Men deras ansikten voro säkra och målmedvetna som fullvuxna människors — en lustig och charmerande kontrast. Vad ha nu dessa danska gymnasister att säga i tidens frågor?

Den oppositionella danska gymnastitidningen heter *Vi Gymnasiaster*, organ för Dansk Gymnasiastförbund. Om dess program skriver en kvinnlig gymnast från Köpenhamn följande:

— Då vi icke anser att den undervisning vi får i skolorna är tidsenlig, vill vi själva genom vår organisation skaffa oss kunskaper om de kulturella, politiska och sociala förhållandena i vår tid. Likaledes vill vi väcka intresse för upprättandet av elevråd och med tiden, när vi uppnått ett enigt flertal, kommer vi att kräva införandet av sådana. Slutligen kämpar vi för gymnastiföreningarnas absoluta frihet. Vi vill icke finna oss i att rektorerna tar sig rätt att censurera våra skoltidningar, eller att de utsträcker sin makt över skollokalen till att gälla programmen för våra möten. Utsiktarna att nå detta mål äro emellertid ställda på framtiden, då intresset bland gymnasisterna är mycket litet och emedan varje form av agitation är förbjuden i så gott som alla skolor med påståendet att föreningen är politisk. Det är därför mycket svårt att utbreda kännedom om föreningen. Inte en gång faktum att den är förbjuden tycks innebära någon lockelse.

— Vad vi först och främst eftersträvar är *saktighet* och vi brukar i allmänhet skriva artiklarna två och två i samarbete för att förebygga att de skall bli ensidiga. Likaledes försöker vi att välja ämnen som är aktuella och kan vara upplysande och vägledande för oss alla.

sig vissa av deras upptäckter, men icke alla. Den kan fingerfärdigt manövrera de nya samfärds- och samtalsmedlen, de nya verktygen för konstruktion och destruktion. Den kan möjligen också lägga om sin världsbild efter den nya uppfattningen av materiens väsende och universums utsträckning i tid och rum. Men de moraliska höjdpunkterna i utvecklingen uppnås icke på samma sätt, att nå dem fordrar större mod, offer och ansträngning. Därför gapa klyftorna inte bara mellan samtida människor av olika geologiska perioder. De finnas även inom den mänskliga, som tillgodogjort sig vad Edison, Nobel, Ford och Marconi haft att ge mänskligheten, men fattar intet av vad som sagts av Jesus eller Gandhi.

Denna teori kan hjälpa oss att förklara varför Einstein i detta nu är en så patetisk figur.

Och varför vi allesamman äro patetiska figurer.

Devinez.

Vi Gymnasiaster är mycket innehållsrik och målmedveten med en vid ämnessfär och förträffliga kritiska artiklar.

I Tyskland gäller det liv eller död.

Om de nordiska gymnasisternas bästa krafter alltså med allvar söka tränga in i frågornas medelpunkt, är emellertid ett enda exempel på den litterära produktion som deras samtida i Tyskland bestå sig nog för att man skall se den *ytterligare* skärpning av tillvarons påfrestningar, som det f. d. krigs- och revolutionslandets ungdom har att möta. En gymnast i Chemnitz har tillåtit sig författandet av en mot traditionell uppfattning hädisk dikt. Hans nationalistiskt sinnade kamrater ta vedergällningen i sin hand och pryglar honom medvetlös, så att han t. o. m. måste ligga till sängs några dagar. Att skolan — om också *endast formellt* — bestraffade detta övervåld framkallade en storm av raseri på det nationalsocialistiska möte, som blev historiens efterspel. Och man antog en resolution som krävde att pojken skulle relegeras från skolan och *nekas rätt att framdeles avlägga någon som helst tysk examen!*

Den dynamiskt verkande dikten var av följande lydelse:

Wir exportieren! Wir exportieren!
Wir machen Export in Offizieren!
Wir machen Export! Wir machen Export!
Das Kriegsspiel ist ein gesunder Sport!
Die Herren exportieren deutsches Wesen zu den Chinesen! Zu den Chinesen!
Gasinstruktoren, Flammengranaten auf arme, kleine, gelbe Soldaten —
Denn daran wird die Welt genesen...

Hoffentlich lohnt es sich!
Wir lehren Mord! Wir speien Mord!
Wir haben in Mördern grossen Export!
Hurra!

Es freut sich das Kind, es freut sich die Frau,
vom Gas werden die Gesichter blau.
Die Instruktionsofficiere sind da!
Was tun wir denn Böses? Wir verbreiten ja nur die deutsche Kultur!

Låt oss komma ihåg att det inte är fråga om några skämtsamma påhitt. Det är i stället fråga om en generation, som håller på att bryta sig väg genom den förvirrade blandning av traditionellt och upproriskt som uppfyller årtiondet. En ungdomlig kamp och ensam, som man vet, för större mått av tanke- och arbetsfrihet.

C. H.

Inred Edert hem

med vackra mattor, möbelyger och gardiner

från

ROBERT DITZINGER

Västerlånggatan 72-74
Norrmalmstorg 18

Vet Ni vad Ni kan få i Råkostboden?

Pontonjergatan 21, tel. K. 351 33.

Gör ett besök och tag del av de specialiteter som finnas.

Öppet vardagar 9-7, söndagar 1-3.

Filmkrönika.

Senemellan äro de filmer, som under denna och förra veckan tilldragit sig uppmärksamheten, ytterligt olikartade. Där är Den brustna melodien vackra men vaga internationalism och Frihets-hjältens tysk-nationella trumpetfanfarer, Svarta rosors småborgerliga men i viss mån radikala kärlekshistoria och den vassinnigt spännande äventyrsfilmen Snälltåg 13 försenat.

Ypperst i fråga om konstnärligt utförande och gripande innehåll är enligt min mening paramountfilmen *Den brustna melodien* på China. Skådespelarna äro amerikanska, men regissören är den tyske mästaren Ernst Lubitsch, och uppslaget är hämtat från ett franskt skådespel.

En fransk musiker, som under världskriget dödats en tysk musiker i närstrid, kan inte bli kvitt den dödes ögon. Han söker upp dennes hem för att få förlåtelse, men i stället blir han en tröstare för de sörjande föräldrarna och gifter sig med fästmon till den man, han dödats. Därmed är konflikten löst — för det individuella fallet. Men alla f. d. frontsoldater kunna inte lämna aft och söka upp sina offera anhöriga. Den sociala och ekonomiska internationalismens problem kvarstår orubbade och måste göra det i en borgerlig filmkonst, som inte får angripa nationalismens upphov och yttringar: kapitalism, tullar, rustningar.

Ändå är filmen ett konstverk. Den skildrar levande människor — framför allt fadern-läkaren i Lionel Barrymores gestaltning — och dess patos är i sitt slag äkta.

Av alldeles motsatt karaktär är *Frihets-hjälten* på Palladium. Den är från Ufa, Hugenbergs filmbolag, och propagerar tysk-nationella ideal med tydlig udd riktad mot Frankrike. Karakteristiskt nog i historisk maskering, dels för att romantisera tendensen och därigenom göra den mera insmickrande, dels också i överensstämmelse med den allmänna stråvan hos nationer, som fått en knäck, att söka sig tillbaka till inspirerande historiska hjälteminnen.

Handlingen är förlagd till tiden för Napoleons fälttåg mot Ryssland, där som bekant även preussiska trupper deltog. Den är, att alliansen med de svekfulla fransoserna brytes mot kungens, Fredrik Wilhelm III:s, order av general York, »Frihets-hjältens», som på eget beväg sluter fred med ryssarna. Tendensen är ju ytterligt genomskinlig.

Man anar, vilken välustrysning det framkallar utefter ryggen på varje liten nazist och äppeltysk att se den folkliga, obetingliga frihetshjälten, som också framställes fascinerande av ingen mindre än Werner Krauss.

Kungens viljesvaga och bedrägliga skickelse tolkas likaså förtjänstfullt av Rudolf Forster, och över huvud är filmen, som regisserats av Gustaf Ucicky, gjord med konstnärlig ambition. Så överdrivet rolig är den uppriktigt sagt inte. Och i politiskt avseende är den, som framgått av ovanstående, låt oss säga inte önskvärd.

För mig, som gång efter annan angripit Svensk Filmindustris nuvarande produktion, är det en glädje att i och med *Svarta rosor* — på Röda Kvarn — kunna konstatera en liten ljusning i töcknet.

Handlingen är tagen efter en novell av Sigfrid Siwertz. En välmenande och bortkommen läroverksadjunkt blir en ung och stark man tack vare en uppapperska, som han gifter sig med, trots att hon fått ett barn med en annan karl. Det nya i filmen ligger i kärlekuppfattningen, som är radikal så till vida, att den ger full rättvisa åt känslans uppriktighet och inte är konventionell.

Detta måste betecknas som ett framsteg. Däremot brister filmen i den psykologiska skildringen. Einar Axelsson, hur sympatisk skådespelare han än är,

har inte förmått tillräckligt komplicera läroverksadjunkten. Han har inte övertygande skildrat hans utveckling från skolflex till älskare, och ännu mindre från älskare till en på det område, där mannens konservatism är som mest kompakt, modernt kännande och handlande människa. Nu blev harmonin alltför lättköpt, vilket försvagar filmens verkan.

Inte heller är Esther Roeck-Hansen lyckad i denna sin filmdebut. Denna utmärkta skådespelerska kan som ingen annan ge uttryck åt ett modernt livsinnehåll, men hon kan inte spela en uppapperska, låt vara aldrig så modern. Därför är hon alltför stramt intellektuellt präglad. Studentska på barrikaden, så ungefär tänker jag mig hennes idealroll. Hela hennes andliga typ, som är stolt till gränsen av självuppgivelse, kan omöjligligen förenas med till exempel mottagandet av drickspengar — denna barbariska form för betalning. Denna hennes styrkas begränsning fördunklar också den sociala innebörd, som föreningen mellan överklassmannen och underklasskvinnan eljest hade förlänat filmen.

Emellertid är Svarta rosor trots dessa anmärkningar, en lyckad ansats framåt. Den har ett bra motiv, fastän man har inte förstätt att riktigt sätta spets på det. Dessutom är den på sina håll verkligen rolig, framför allt tack vare Karin Swansson, vilkens roll man lyckligtvis låt växa ut under inspelningens gång. Calle Barcklinds glade middagsätare, ett slags svenskt eller stockholmskt manlighetsideal, som borde ligga i graven vid det här laget, förstär jag mindre att uppskatta.

Slutligen förtjänar fotograferingen, som är utförd av den duktige Ake Dahlquist, en särskild eloge.

Nu kommer ännu en Ufa-film, *Snälltåg 13 försenat*. Egentligen var det en slump, att jag kom att se den. Jag gick till Skandia av nyfikenhet på Edvin Adolphsons sketch, *Skråköpings rundradio inviges*. Men det var skräp, bondkomik av värsta slag. Desto mera sevärd var filmen, som kom efter.

Ufa har en egendomlig förkärlek för s. k. »kriminalgrotesker». Snälltåg 13 försenat har absolut ingen djupare innebörd, men det är en idealisk förtröelsefilm, fantastisk, spännande och rolig som äventyrsberättelserna i ungdomens vår. Inom gränserna för, vad som är teoretiskt möjligt i denna lagbundna värld, har den vildaste uppfinningsförmåga här utnyttjat möjligheterna till det yttersta. Det skulle vara grymt mot eventuella åskådare att i förväg avslöja, »hur det går».

Dessutom är filmen, vars regissör heter Alfred Zeisler, även tekniskt sett utomordentligt välgjord. Bland skådespelarna tar Alfred Beierle som polischefen första priset.

Nils Beyer.

Bliv slank

och fri från reumatism. Tag paraffinbad (kontinentens mest använda badform) hos

ELEKTRO-MEDICO INSTITUTET
Södra Kungstornet, 8 tr. Tel. N. 35 92.
Endast kvinnl. patienter.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10-12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiro 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6: —, halvår kr. 3: —, kvartal kr. 1: 50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1932
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.